

Yttrande

Datum	SFV diarienummer	Sida
2021-03-17	2948/20	1 (5)
	Er beteckning	
	M2020/01705	

Handläggare
Anna Åström
E-post
anna.astrom@sfv.se

Regeringskansliet
Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se
kopia:
m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Yttrande över miljödepartementets remiss av Naturvårdsverkets förslag till revideringar av miljöledningsförfordningen

Inledning

Statens fastighetsverk (SFV) har mottagit remiss av Naturvårdsverkets förslag till revideringar av miljöledningsförfordningen. SFV har tagit del av förslaget och lämnar nedanstående synpunkter och kommentarer. SFV yttrar sig utifrån att myndigheten lyder under miljöledningsförfordningen.

SFV:s uppdrag och fastigheter

SFV ansvarar för att förvalta en viss del av statens fasta egendom. Verket ska inom sitt uppdrag bidra till ett hållbart byggande och en hållbar förvaltning. SFV förvaltar en sjundedel av Sveriges yta bland annat skog, jord- och parkmarker samt cirka 3000 byggnader. SFV förvaltar fastigheter i ett 60-tal länder. Många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen med skyddsföreskrifter. SFV upphandlar för ca 2 miljarder per år. SFV ska enligt regleringsbrevet verka för de nationella miljökvalitetsmålen och bidra till de globala målen för en hållbar utveckling, Agenda 2030 med återrapportering i Årsredovisningen. SFV har gjort en väsentlighetsanalys och de väsentliga hållbarhetsfrågorna är integrerade i SFV:s verksamhetsstrategi liksom hur myndighetens strategi och långsiktiga mål bidrar till Agenda 2030. SFV har ett certifierat miljöledningssystem enligt ISO 14001. Miljöfrågorna styrs i ordinarie styrning och uppföljning.

Sammanfattning

SFV välkomnar översynen av förfordningen och är positiva till en strategisk ansats och ett större fokus på ständiga förbättringar i enlighet med standarden ISO 14001:2015.

SFV är positiva till förslaget att tydliggöra att myndigheters miljömål ska bidra till nationella miljökvalitetsmål, generationsmålet och Agenda 2030.

SFV ser en risk att miljöledningsförfordningens syfte inte uppnås om den begränsas till att enbart gälla direkt miljöpåverkan. SFV ser ingen fördel med uppdelningen i direkt och indirekt miljöpåverkan i miljöledningssystemet utan föredrar att använda begreppet betydande miljöpåverkan.

SFV vill påtala fördelarna med ett certifierat miljöledningssystem. Systematiken och effekten kan försämrats om myndigheter med betydande påverkan inte längre bör

certifiera sig enligt tex. ISO 14001, särskilt då inte alla aspekter av en myndighets betydande miljöpåverkan inkluderas i rapporteringen enligt denna förordning.

SFV delar uppfattningen om att livscykelperspektivet och hela inköpsprocessen bör inkluderas i uppföljningen. Dock kan det innebära behov av ökad kompetens och ytterligare resurser. Det är därför önskvärt med en större samordning mellan statliga myndigheter.

SFV:s synpunkter

SFV redovisar sina synpunkter på, och kommentarer till, utredningens förslag under samma kapitelrubriker som i betänkandet. Därutöver har SFV inga synpunkter på eller kommentarer till författningsförslagen som sådana. Inte heller har SFV synpunkter på ikraftträdande, övergångsbestämmelser och genomförandefrågor.

Kapitel 2 och 3 Inledning samt Förbättringsområden

SFV uppskattar den genomgång som görs av direktiv och uppdrag i inledningen. Likaså är den genomgång som görs av förutsättningarna och förbättringsområden värdefull.

Kapitel 4 Förslag att stärka miljöledningsarbetet i staten

4.2.3 Fokus på direkt miljöpåverkan

SFV ser en risk med att syftet med förordningen inte uppnås om miljöledningsförordningen begränsas till att enbart gälla direkt miljöpåverkan. En icke miljömålsmyndighets betydande miljöpåverkan kan inkludera både direkt och indirekt sådan, utan att dessa behöver rapporteras i årsredovisningen, beroende på styrningen i regleringsbrev. Till exempel skulle den största (indirekta) miljöpåverkan för en myndighet vara att ge miljöinformation till allmänheten och inte (direkt) miljöpåverkan från myndighetens resor.

För SFV:s del är den direkta miljöpåverkan en stor del av myndighetens betydande påverkan. Den direkta och indirekta miljöpåverkan redovisas i årsredovisningen, dock inte som direkt eller indirekt, utan som myndighetens betydande miljöpåverkan och dess bidrag till de nationella miljö kvalitetsmålen. SFV ser ingen fördel med uppdelningen i direkt och indirekt miljöpåverkan i miljöledningssystemet utan föredrar att använda begreppet betydande miljöpåverkan.

SFV föreslår att miljöledningsförordningen omfattar betydande miljöpåverkan istället för direkt och indirekt miljöpåverkan men förstår att förslaget är en avvägning utifrån olika myndigheters förutsättningar och en effektiv styrning.

4.2.6 Förtydligande av förordningen i förhållande till ISO standarden 14001

SFV välkomnar översynen av förordningen och är positiva till en strategisk ansats och ett större fokus på ständiga förbättringar i enlighet med standarden ISO 14001:2015.

4.3.1 Förslag till strategisk ansats

SFV är positiva till förslaget att tydliggöra att myndigheters miljömål ska bidra till nationella miljö kvalitetsmål, generationsmålet och Agenda 2030.

4.3.2 Ny fråga om resurshushållning och avfallshantering

SFV tillstyrker förslaget om ett ökat fokus på livscykelperspektivet men efterfrågar att en vägledning tas fram.

4.3.3 Miljöhänsyn i alla steg av inköpsprocessen

SFV är positiva till förslaget att samtliga områden i inköpsprocessen (förbereda, upphandla och realisera) inkluderas, mot tidigare endast upphandla. Det bör dock påpekas att arbetet kan komma att kräva mer resurser och kompetens för upphandlande myndigheter. Effektivitetsvinster skulle kunna erhållas om statliga myndigheter samordnar sig på ett liknande sätt som regioner och landsting gör genom samarbetet Hållbar upphandling.

SFV föreslår att Kammarkollegiet får ett utökat ansvar att ställa höga miljökrav i gemensamma upphandlingar, ansvara för uppföljning av dessa avtal samt tillhandahålla avtal för certifieringsorgan. På så sätt skulle eventuella ökade kostnaderna kunna motverkas och ge myndigheter samma miljökrav.

SFV bedömer att det finns en utvecklingspotential gällande effektiv kravställan och uppföljning i de systemstöd marknaden erbjuder. Det vore bra om myndigheterna tillsammans för dialog med systemleverantörerna för att driva utvecklingen så att uppföljningen kan effektiviseras. SFV föreslår därför att Upphandlingsmyndigheten, och/eller annan myndighet med liknande ansvar, håller ihop samt driver arbetet gällande samordning mellan myndigheter, för uppföljning av krav.

I miljöledningsförordningen följs myndigheters miljöhänsyn vid inköp upp. Något som inte tas upp i remissen men som SFV dock vill påtala är fördelarna med en samlad styrning och uppföljning av myndigheters hållbara inköp. Dvs. en uppföljning som inte enbart inkluderar miljöhänsyn utan även social och etiska aspekter för att säkerställa ansvarsfulla inköp och en hållbar leveranskedja i enlighet med Nationella upphandlingsstrategin och kravet på behövlighetsbedömningar i LOU.

4.4.4 Justerad uppföljning av miljöarbetets effekter

Den föreslagna uppföljningen i miljöledningsförordningen fokuserar i stor utsträckning på direkt miljöpåverkan från framförallt tjänsteresor, energianvändning i egna lokaler och kontorsverksamhet vilket innebär att SFV:s betydande miljöaspekter inte följs upp i miljöledningsförordningen då dessa är en liten del av SFV:s miljöpåverkan. I det avseendet fyller uppföljningen av miljöledningsarbetets effekter inte sitt syfte för en myndighet som SFV.

SFV tillstyrker ny sakfråga om digitala möten men efterfrågar en tydlig definition av ett digitalt möte och vad som ska ingå i statistiken, då insamlingen av data kring detta kan vara komplex.

SFV önskar ett förtydligande kring uppföljning av egen energiproduktion avseende vilka energislag som avses. SFV har bland annat egen produktion av el från solceller så väl som egen produktion av värme. Om de olika energislag ska följas upp med indikator och trender krävs särskilda rapporteringsfönster för de enskilda energislagen.

4.4.5 Förändringar i formuläret

SFV ser behov av tydliga vägledningar om hur frågorna av självskattningskaraktär ska besvaras och hur omfattning ska beräknas för att minska risken för tolkningar tex. i frågorna om inköp.

SFV saknar flertalet områden inom effektuppföljningen av miljöledningssystemet där myndigheten har en betydande miljöpåverkan. Även möjligheten att inom exempelvis uppföljning av tjänsteresor och energianvändning kunna inkludera utsläpp som genereras inom vårt huvuduppdrag: att bygga och förvalta fastigheter efterfrågas. Kontorsverksamhet utgör en så pass liten del av vår miljöpåverkan att denna uppföljning inte kan anses spegla vår miljöpåverkan och därmed inte följer upp miljöledningssystemet effekt.

Fråga 9: Förtydligande efterfrågas angående huruvida dessa åtgärder för minskad energianvändning endast avser åtgärder för de delar av SFV:s fastigheter som nyttjas som egna kontor eller omfattar allt energieffektiviseringsarbete som utförs i SFV:s fastigheter.

4.5 Övriga synpunkter som övervägs

Anpassa miljöledningsförfordningen till ett hållbarhetsperspektiv

SFV anser att det hade varit önskvärt att bredda uppföljningen av myndigheternas arbete till att bidra till de globala målen för en hållbar utveckling, Agenda 2030.

Anpassa statistikinsamlingen gällande energianvändningen

SFV avstyrker förslaget att inte göra några förändringar utifrån uppföljningen gällande energianvändningen. I många fall finns inte en så detaljerad övervakning av energianvändning exempelvis genom en utbyggd mätarstruktur som kan specificera energianvändningen för de delar av en fastighet som används som kontor. Därutöver görs uppdelningen av fastighetsel och verksamhetsel via schablonvärden som inte alltid speglar de verkliga förhållande eller det förändringsarbete som sker. Det är därför tveksamt om de trender och den statistik som omnämns på ett relevant sätt speglar verkligheten.

Krav på en återkommande miljöutredning leder till ökad administration

SFV avslår förslaget att en miljöutredning även fortsättningsvis ska ses över och uppdateras minst vart femte år. SFV föreslår att en miljöutredning ska ses över och uppdateras vid väsentliga förändringar i verksamheten.

Ta fram etappmål till stöd för myndigheters åtgärdsarbete att bidra till de nationella miljömålen

SFV anser att effektuppföljningen av myndigheters miljöledningssystem bör spegla myndigheternas bidrag till de nationella miljö kvalitetsmålen. För SFV vars uppdrag inte

Yttrande

Datum	SFV diarienummer	Sida
2021-03-17	2948/20	5 (5)
Er beteckning		

är av administrativ karaktär är uppföljningen kopplad till kontorsverksamhet av mindre vikt i effektuppföljningen av myndighetens miljöledningssystem. En effektuppföljning inom ett bredare spektrum av både miljöpåverkan samt de nationella miljökvalitetsmålen skulle vara önskvärt.

Beslut

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Ingrid Eiken Holmgren. Hållbarhetschef Anna Åström har varit föredragande. I handläggningen har också miljöspecialist Maike Bäcklin, enhetschef Upphandling Anna Björklid, rättschef Mats Wiberg, finansdirektör Mats Wikström deltagit.

Ingrid Eiken Holmgren

Anna Åström